

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

ALFRED
KORDELININ
SÄÄTIÖ

KONEEN SÄÄTIÖ

Kirjasto yhteiskäytön instituutiona

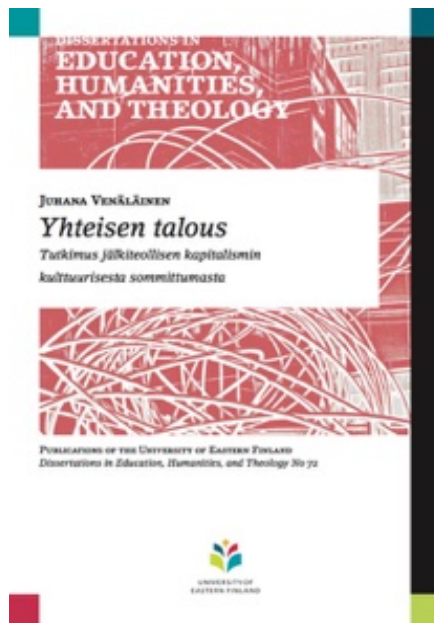
FT Juhana Venäläinen, Itä-Suomen yliopisto

juhana.venalainen@uef.fi

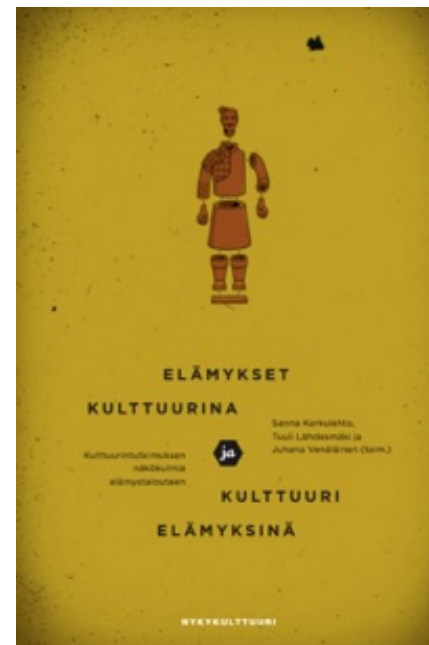
Yleisten kirjastojen neuvoston kokous 1/2017, Joensuu 21.4.2017

Prekarisaatio ja affekti
(2015). Eeva Jokinen &
Juhana Venäläinen (toim.).
Jyväskylä: Nykykulttuurin
tutkimuskeskus.

*Yhteisen talous. Tutkimus
jälkiteollisen kapitalismin
kulttuurisesta
sommittumasta* (2015).
Juhana Venäläinen.
Joensuu: Itä-Suomen
yliopisto.

*Elämykset kulttuurina ja
kulttuuri elämyksinä.
Kulttuurintutkimuksen
näkökulmia
elämystalouteen* (2016).
Sanna Karkulehto, Tuuli
Lähdesmäki & Juhana
Venäläinen (toim.).
Jyväskylä: Nykykulttuurin
tutkimuskeskus.

Tämänhetkisiä tutkimushankkeita

- Digitaalisen talouden ympäristökytkökset (Alfred Kordelinin säätiö 2016–2017)
 - Osatutkimus: **”Digitalisaatio poliittisena performatiivina”**
- Oikeudet, ulossulkevuus ja sosiaalinen arvontuotanto uuden talouden malleissa (Koneen Säätiö 2016–2018)
 - Osatutkimus: **”Sosiaalisen median kimppakyytiyhteisöt jakamistalouden rajapintoina”**

Kirjastojen pitäisi keskittyä kirjoihin, eikä laajentua
enempää tavaroiden lainaamiseen tai muille
vastaaville uusille alueille

Täysin eri mieltä

En osaa sanoa

Täysin samaa mieltä

 "Jakamistalous on tätä päivää. Kirjastot ovat luonnollisia ihmisten ja tavaroiden kohtaamispaikkoja, joten miksi ei vielä korostaa sitä entisestään. Kirjasto voi parhaimmillaan toimia myös digitalisaation tuomiseksi kaikkien ulottuville - esim. Sellossa erilaisten laitteiden käyttöopastus."

Esityksen rakenne

- 1. Kirjaston jakamistalouden kentällä
- 2. Digitalisaatio sisällöllisenä mahdollisuutena ja ulkoisena paineena
- 3. Polkuja tulevalle kirjastolle

1. Kirjasto jakamistalouden kentällä

Jakamistalous?

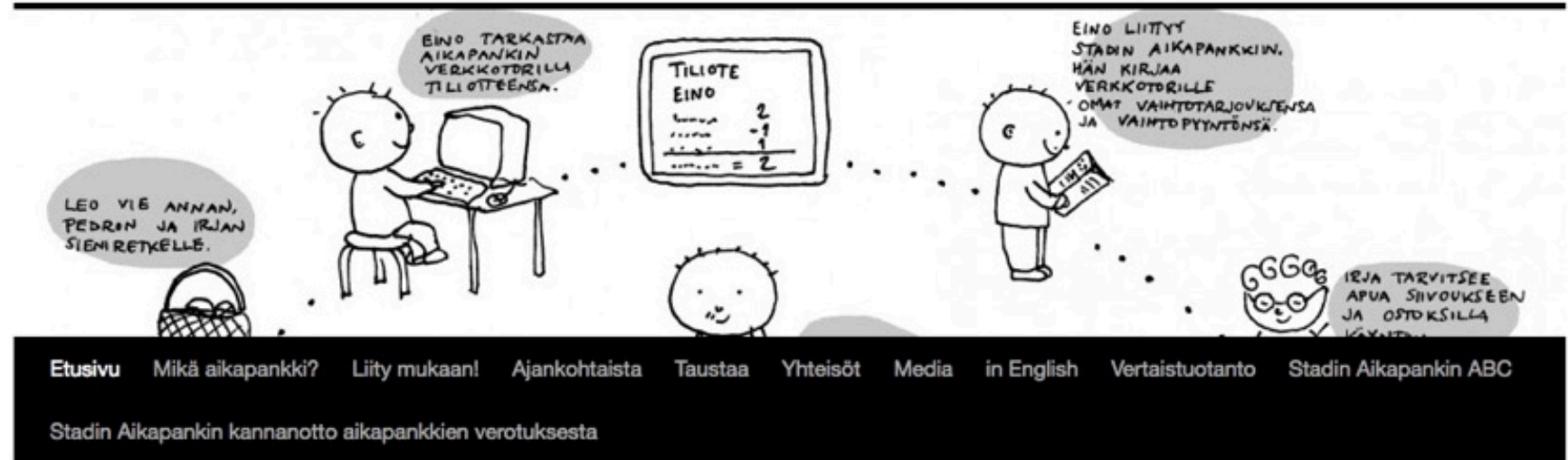
- Tavaroiden ja palvelujen jakamiseen, vaihtamiseen tai vuokraamiseen perustuva talousmalli, joka mahdollistaa pääsyn tavaroiden tai palveluiden piiriin omistussuhteista riippumatta. (Botsman 2013)
- Läheisiä käsitteitä:
 - yhteisöllinen kulutus (*collaborative consumption*)
 - yhteistuotanto (*co-production*)
 - vertaistuotanto (*peer production*)
 - yhteistekeminen (*commoning*)
 - tuottajakuluttajuus, käyttäjätuotanto (*prosumption, produsage*)

Jakamistalous?

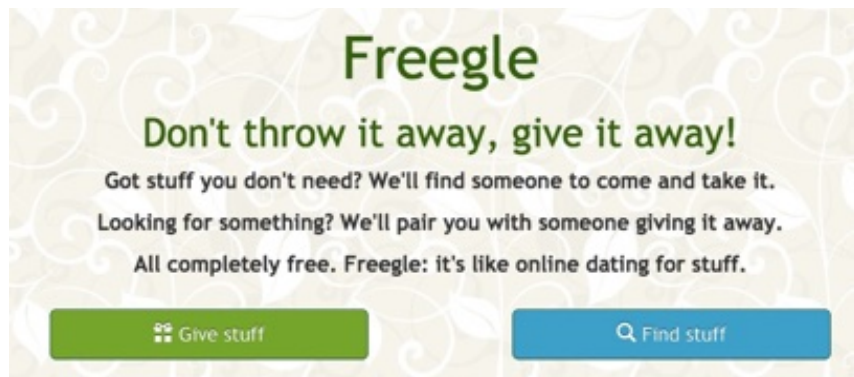
- Jakamistalouden malleja (Schor 2014):
 - hyödykkeiden kierrätys
 - alikäytettyjen resurssien tehokkaampi hyödyntäminen
 - palvelujen vertaistuotanto ja vaihto
 - työkalujen jakaminen

Stadin Aikapankki

Stadin Aikapankin kotisivu

Ylimääräisen tavaran jakaminen

Freegle

Don't throw it away, give it away!

Got stuff you don't need? We'll find someone to come and take it.
Looking for something? We'll pair you with someone giving it away.

All completely free. Freegle: it's like online dating for stuff.

[Give stuff](#) [Find stuff](#)

freecycle.org®

changing the world
one gift at a time™

[find a group near you](#)

[go](#)

e.g. Tucson, Arizona

Welcome! The Freecycle Network™ is made up of 5,301 groups with 9,106,765 members around the world, and next door to you. It's a grassroots and entirely nonprofit movement of people who are giving (and getting) stuff for free in their own towns and neighborhoods. It's all about reuse and keeping good stuff out of landfills. Each local group is moderated by local volunteers (them's good people). Membership is free. To sign up, find your community by entering it into the search box above or by clicking on 'Browse Groups' above the search box. Have fun!

[G+ Follow](#) [11k](#) [Follow @freecycle](#) [Like 302K](#)

Kaupunkiviljelmät

Ravintola Hukkatila Helsingin Kääntöpöytä-viljelmällä. (Kuva: Eetu Ahanen)

Kimppakyydit

kimppakyyti

Closed group

Onko sinulla auto, ja joudut ajamaan pitkiä matkoja ilman seuraa ja maksamaan polttoaineesta mielestäsi liikaa? Tai haluaisitko saada halvan kyydin vaikka toiseen kaupunkiin ja tutustua samalla uuteen ihmiseen?

Tämä ryhmä on niille, jotka vastasivat edellisiin kysymyksiin myöntävästi. Sopikaa täällä yhteismatkoista ja kulujen jakamisesta. Se on hauskaa ja tekee matkustuksesta halvempaa ja ympäristöystävällisempää!

Auttakaa laajentamaan yhteisöllinen palvelu, jossa kaikki ovat sekä asiakkaita että palveluntarjoajia. Verkosto auttaa kaikkia osapuolia!

Jakamistalouden taustavoimat

- Kulttuurinen muutos omistajuuden arvostamisesta kohti käyttöoikeuden arvostamista
- Digitaalisten alustojen ja niiden varaan rakentuvien sosiaalisten verkostojen kehittyminen
- Kasvava ympäristöhuoli —> pyrkimys resurssitehokkuuteen ja kierrättämiseen
- Talouskriisien herättämä paine kulutuskulttuurista irtautumiseen
- Jakamiseen liittyvät uudet liiketoimintamahdollisuudet

(Lahti & Selosmaa 2013)

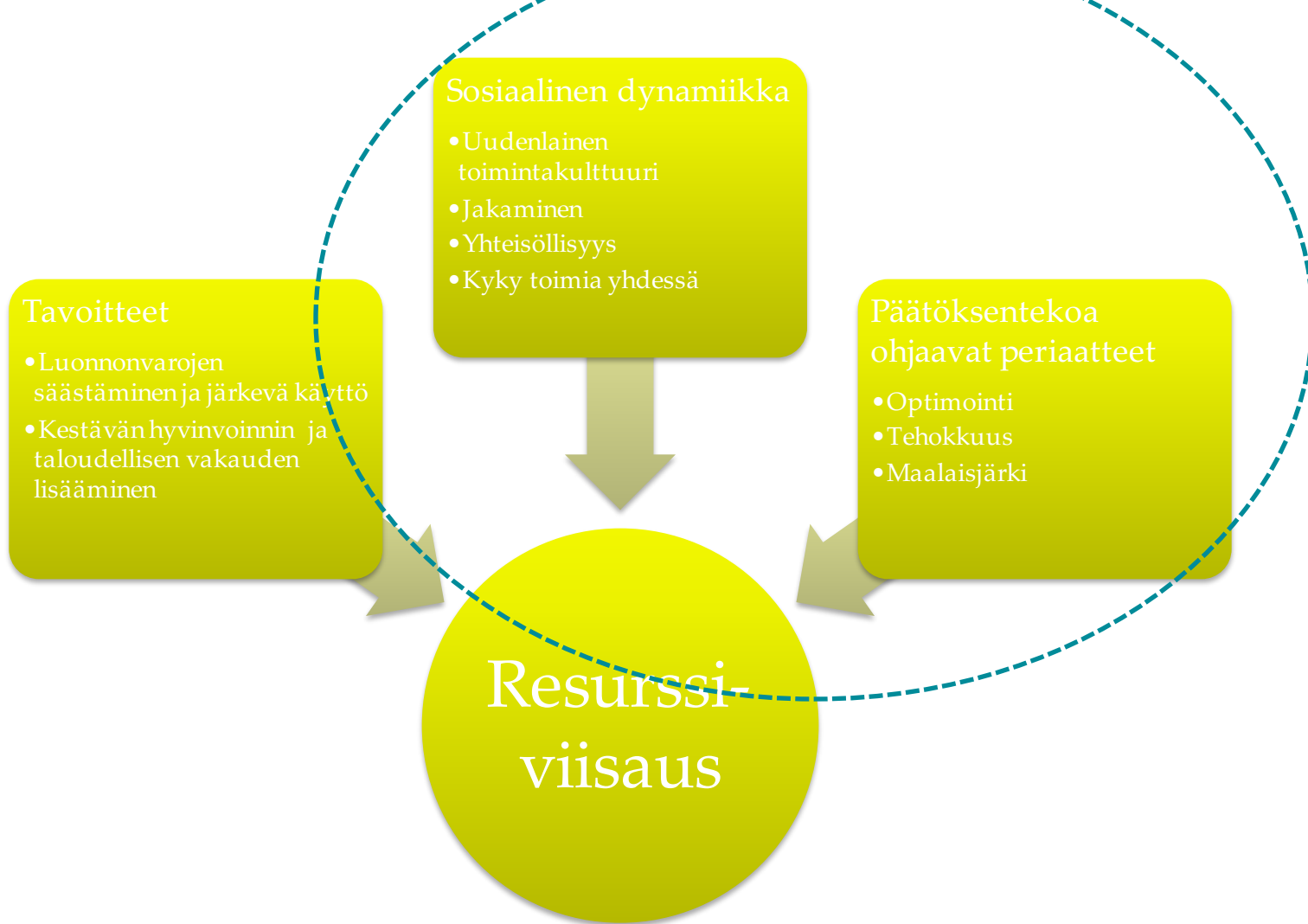
- ”Pääsyn” (*access*) hypoteesi (esim. Rifkin 2000)
 - Yksinomaisen, poissulkevan omistusoikeuden taloudellisen ja kulttuurisen merkitys pienenee
 - Keskiöön kysymys *käyttöoikeuksista* – niiden oikeudenmukaisesta ja kestävästä jakamisesta
- Kirjastojen tapauksessa:
 - Kirjastot aineistojen *yhteiskäyttöyhteisöinä*, joissa olennaista ei tietyn konkreettisen teoskappaleen omistaminen (= yksinoikeudellinen, muut poissulkeva hallinta) vaan mahdollisuus teoksen kokemiseen (lukemiseen, katsomiseen, kuuntelemiseen, tuntemiseen...) omistusoikeudesta *riippumatta*
 - Kirjasto tasoittaa taloudelliseen ja kulttuuriseen pääomaan liittyviä eroja tarjoamalla ”pääsyn” myös niille, jotka muuten jäisivät ulkopuolelle (eivät ostaisi kirjoja, eivät tilaisi sanomalehtiä, jne.)

Resurssiviisaus

- *”Resurssiviisaus on kykyä toimia yhdessä luonnonvaroja säästeliäästi ja järkevästi käyttäen siten, että samalla lisäämme yhteiskuntamme kestäväää hyvinvointia ja taloudellista vakautta.”*
- *”Resurssiviisaus on tehokkuutta ja maalaisjärjen käyttöä materiaalin ja energian, mutta myös ajankäytön ja osaamisen optimoinnissa.”*
- *”Resurssiviisaus merkitsee [...] kokonaan uudenlaista toimintakulttuuria, jakamista ja yhteisöllisyyttä[.]”*

(Melville 2014, liittyen Sitran ja Jyväskylän kaupungin ”Kohti resurssiviisautta” –yhteishankkeeseen.

<https://www.sitra.fi/blogit/mita-resurssiviisaus-merkitsee-jyvaskylalle/>)

KIERTOTALOUS

Miten siirrymme kiertotalouteen, jossa kulutus perustuu omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen?

<https://www.sitra.fi/aiheet/kiertotalous/>

Jakamisen markkinaistumisen kritiikki

- *Sharewashing* (Kalamar 2013): kun viherpesu ei enää tehoa, yritykset ovat alkaneet hyödyntää ”jakamispesua” korostaakseen yritystoiminnan eettisyyden ja voitontavoittelun yhteensopivuutta
- Vuokraamista, palkkatyötä ja henkilötietojen luovuttamista on alettu kutsua ”jakamiseksi” → vesittää jakamistalouden mahdollisuuksia *vaihtoehtoisena* talouden järjestämisen tapana
- Jakamisyhteisöt tarjoavat myös prototyyppejä puhtaasti kaupallisille palveluille (esim. v. 2000 perustettu Zipcar, josta myöhemmin tuli osa Avis-autovuokraamo)

couchsurfing

"Jakamisen puolestajapuhujat ovat epäilemättä sokeita näiden innovaatioiden kääntöpuolille. Toisaalta kriitikot ovat liian kyynisiä. [Jakamistalouden] sektorilla on mahdollisuus luoda uutta liiketoimintaa, joka jakaa arvoa reilummin, on demokraattisemmin organisoitua, pienentää ympäristöjalanjälkeä ja tuo ihmiset yhteen uusin tavoin." (Schor 2014)

Jakamistalouksista ”jakamisen kulttuureihin”?

- Light & Miskelly 2015: [aidossa] jakamistaloudessa ei ole kyse ”taloudesta” sanan tavanomaisessa merkityksessä, vaan luovuutta ja yhteistyötä tukevista kulttuurisista muodoista
- Kun markkinasuhteissa velat ja saatavat ovat ainakin periaatteessa nollattavissa, jakamisen kulttuureissa korostuu keskinäisriippuvaisuus ja ”kaikkien velka kaikille”
- Pelkkä ylijäämäkapasiteetin myyminen jälkimarkkinoilla on eri asia kuin *jakaminen*, johon liittyy aina yhteisöllinen aspekti (Benkler 2004)
- Jakamisyhteisöissä hinta/raha ei ole ensisijainen periaate, joka liittää ihmiset yhteen

Kirjasto jakamisen kulttuureissa

- Yleisten kirjastojen toiminta on edustanut ja edistänyt jakamisen kulttuureja jo pitkään ennen nykyistä jakamistalous-hypeä
 - Toiminnan perustana *eettinen* ja ”ylitaloudellinen” päämäärä (sivistyksellisten perusoikeuksien yhdenvertaisen toteutumisen edistäminen), ei pelkkä pyrkimys resurssien käytön tehostamiseen
 - Kirjastot tarjoavat yleisen ja varallisuusasemasta riippumattoman pääsyn kulttuurisisältöihin
 - Kirjasto pitkäikäisenä ja laajalle levittäytyneenä *yhteiskäytön instituutiona* tarjoaa mallin ja esimerkin siitä, miten julkinen valta voi tukea jakamisen kulttuureita
 - Kirjasto ”puhtaana jakamistaloutena”, joka on suhteellisen vastustuskykyinen markkinapaineille (?)

Kirjasto jakamisen kulttuureissa

- Vaikka kirjaston käyttäjää kutsutaan ”asiakkaaksi”, kirjaston käyttö **ei** hahmotu ensisijaisesti markkinamuotoisena suhteena (”maksan rahaa veroina, saan vastineeksi käyttöoikeuden kirjoihin”)
- Kirjasto on pikemminkin julkisesti tuettu *yhteisvaranto* (*commons*), jonka käyttö ja ylläpitäminen on kaikkien yhteinen asia
 - *com + munus*: ”yhdessä jaettu yhteinen velvollisuus”
- Tähän yhteisvarantoon kuuluu paitsi kirjaston välittömät resurssit (aineistot, työpanokset), myös sen sisälle, liepeille ja ulkopuolelle leviävä sosiaalinen dynamiikka, ”pöhinä”, yhdessätekemisen ja yhteiskäytön perinteet
- Tässä mielessä individualisoituun tuottaja-kuluttajasuhteeseen perustuvat palvelut (esim. digitaaliset kirjanvuokrauspalvelut) eivät voi kilpailla kirjaston *yhteisöllisen funktion* kanssa

2. Digitalisaatio mahdollisuutena ja paineena

*”Tavoitteena on saada laki vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä, johon vaikuttavat muun muassa **digitalisaatio** ja julkisen talouden tasapainottamishankkeista aiheutuvat muutokset.”*

(<https://www.eduskunta.fi/FI/tiedotteet/Sivut/kirjastolainuudistaminen.aspx>)

- *"Kirjastojen tarve on vähenemässä digitalisaation myötä."*
- *"Kirjaston käyttö ja lukuinnostus vähenee koko ajan nuoremman väestön keskuudessa digitalisaation myötä."*
- *"Tänä päivänä digitalisaatio haastaa perinteisen lukuharrastuksen sekä tiedon hankinnan."*
- *"Uskon, että kirjastopalvelut tulevat kokemaan suuren muutoksen lähivuosina digitalisaation myötä."*
- *"Kirjaston tiettyjen palveluiden digitalisoiminen lienee oikeampi tie jos haetaan kustannussäästöjä pitkällä aikavälillä."*

(Ylen kuntavaalikone 2017, kommentteja kysymykseen "Kirjastojen palveluista voisi periä vuosimaksun.")

10 VUOTTA SITTEEN DIGITALISAATIOTA EI OLLUT EDES "KEKSITTY"

Monday, July 02, 2007

Digitization vs. Digitalization

During the spring, I had a couple students who used the term "digitalization." I'd heard people use the term before instead of "digitization" and decide to finally look it up. According to the [dictionary](#), "digitalization" is defined as "the administration of digitalis for the treatment of certain heart disorders." It can also mean "to digitize," although the prevailing term for digitizing is "digitization." So...I told my students about the differences in the word. I've also added that information to my workshops.

Recently I have been using the new version of [Ask.com](#) and decided to see what appeared when I searched for "digitization." Lo and behold, one of the expanded search terms to use is "digitalization" and if you search that term, you do find many hits. At least [one](#), talks about how digitalization should not be used. Some seem to be sites that include "digitalization" in their metadata, knowing that some people will search using that word instead of "digitization."

About Me

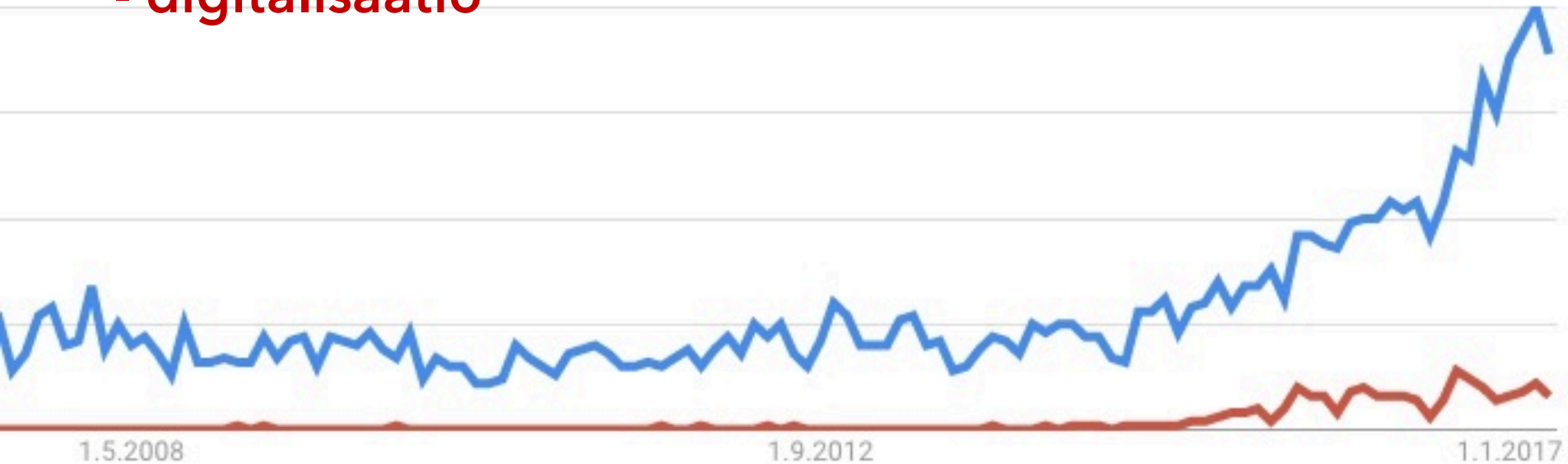
[e](#) **Jill Hurst-Wahl**

Jill Hurst-Wahl is an associate professor of practice in the [Syracuse University School of Information Studies](#) and the director its M.S. in Library and Information Science program. She is a member of the USNY Technology Policy and Practices Council. A former corporate librarian, Jill has always been an advocate for expanding the career opportunities for LIS graduates. Her interests include innovation, copyright, digitization, and social media.

[View my complete profile](#)

<http://hurstassociates.blogspot.fi/2007/07/digitization-vs-digitalization.html>

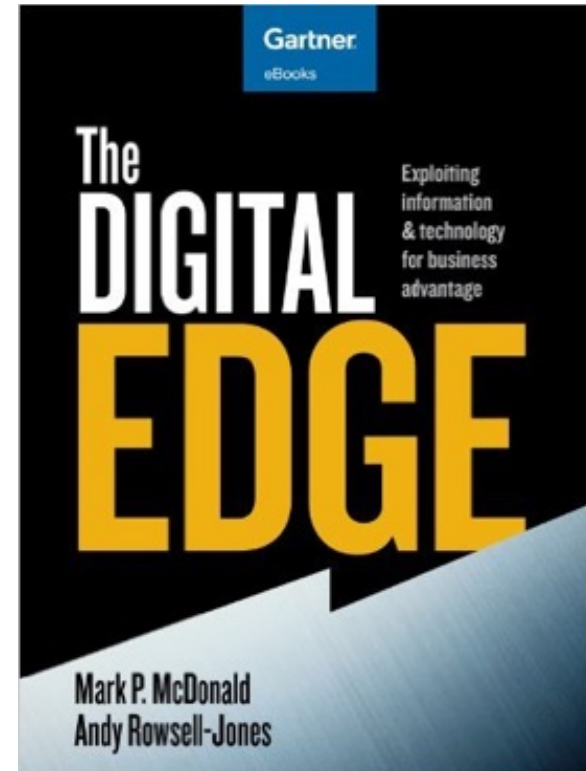
- digitalization
- digitalisaatio

(Google Trends)

Konsultit digitalisaation asialla

- McKinsey & Sons: *Minding Your Digital Business* (2012)
 - Big data
 - Sähköinen markkinointi
 - Sosiaalinen media
- Gartner (2012): *The Digital Edge*
 - Digitaalinen liiketoimintaympäristö yritysten menestymisen ehtona

Mitä digitalisaatio tarkoittaa?

”Digitaalisten teknologioiden integroiminen arkielämään siten, että kaikki minkä voi muuttaa digitaaliseksi, muutetaan digitaaliseksi.”

([HTTP://WWW.BUSINESSDICTIONARY.COM/DEFINITION/DIGITALIZATION.HTML](http://www.businessdictionary.com/definition/digitalization.html))

”Digitaalisten teknologioiden käyttäminen bisnesmallien muuttamisessa sekä uusien voitontavoittelun ja arvonluonnin mahdollisuuksien luomisessa.”

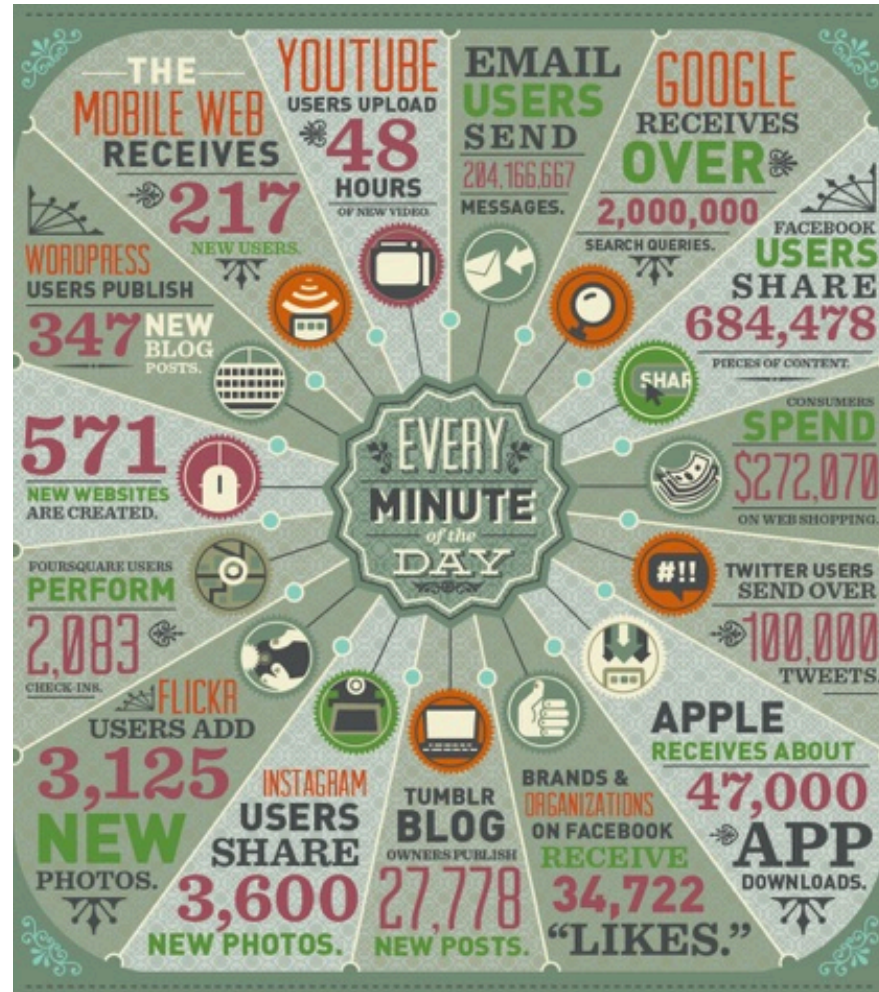
([HTTP://WWW.GARTNER.COM/IT-GLOSSARY/DIGITALIZATION](http://www.gartner.com/it-glossary/digitalization))

*”Digitaalisen teknologian taikka
tietokoneteknologian
käyttöönotto ja käytön
lisääntyminen tietyssä
organisaatiossa,
tuotannonalalla, maassa jne.”*

([HTTP://WWW.OED.COM/VIEW/ENTRY/242061](http://www.oed.com/view/entry/242061))

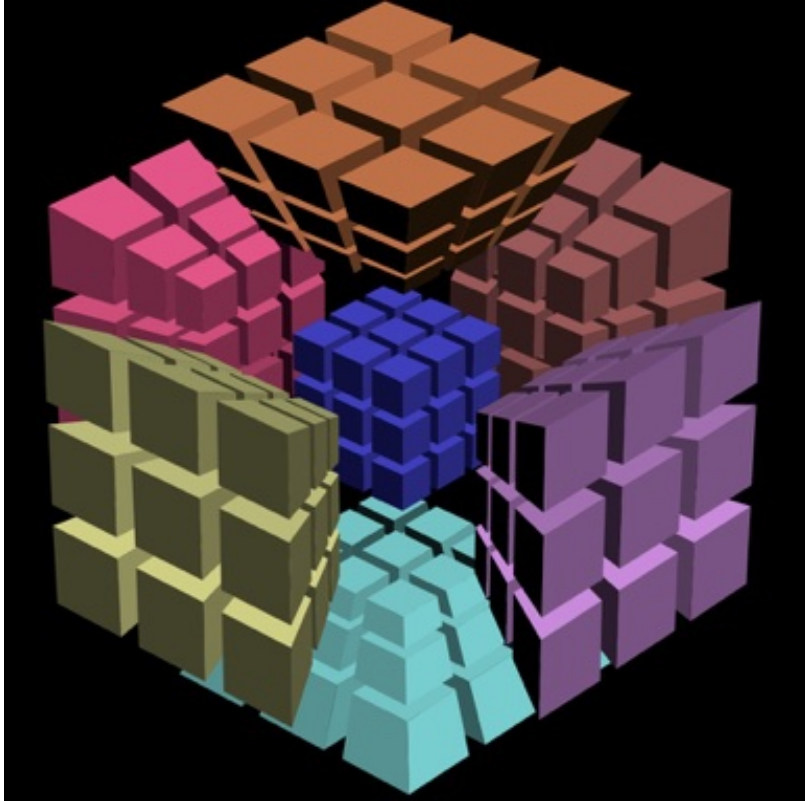
*”Valtavan datamäärän
muuttamista arvoksi.”*

([HTTP://WWW.SIEMENS.COM/DIGITALIZATION](http://www.siemens.com/digitalization))

© Visual News 2012 (<http://www.visualnews.com/2012/06/19/how-much-data-created-every-minute/>) (view=infographic)

Digitalisaation neljä ulottuvuutta

1. Teknologinen
2. Kulttuurinen
3. Taloudellinen
4. Poliittinen

Teknologinen digitalisaatio

Koti-
tietokoneiden
aika

1980–

Mobiililaitteiden
yleistyminen

2000–

1990–

Internet globaalina
tietoverkkona

2010–

Verkkoteknologian
ubiikkisuus;
pilvipalvelut; esineiden
internet

Evolution of the Desk

1980

Kulttuurinen digitalisaatio

- ”Vapaan kulttuurin” eetos – kulttuurisisältöjen vapaa jakaminen
- Tekijyyden uudet sääntelymallit (Creative Commons ym.)
- Avoimen datan liikehdintä
- Datajournalismi

Taloudellinen digitalisaatio

- Tekijänoikeusalat (peli-, viihde- ja kulttuuriteollisuus) talouskasvun vetureina
- Palveluprosessien muuntaminen digitaalisiksi itsepalveluprosesseiksi
- Tavaratuotannon ja logistiikan tehostaminen digitaalisilla järjestelmillä

”Jokainen tulevaisuutta ennustava kirjoitus toistaa digitaalisuuden tuomaa suurta muutosta yritysten ja yhteisöjen toimintaan ja muistuttaa sen oikea-aikaisesta hyödyntämisestä.

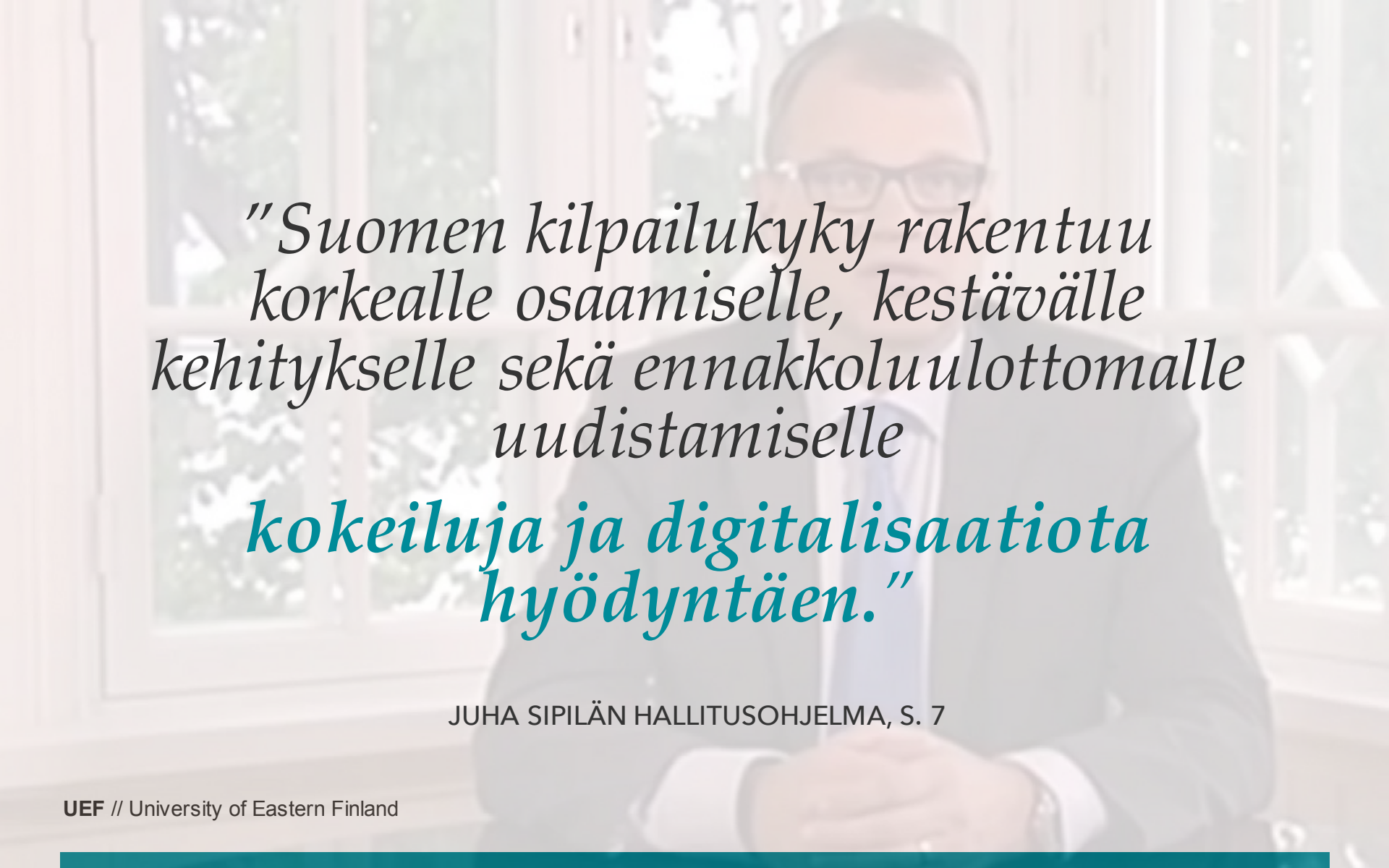
Yritykset ovat osittain jo väsyneet tähän mantraan ja vaarana on, että joillekin se jää pelkäksi hokemaksi.”

PAULI MARTTILA, SITRAN AVAINALUERATKAISUT-YKSIKÖN JOHTAJA

([HTTP://WWW.SITRA.FI/BLOGI/SOTE-PALVELUIDEN-RAHOITUS/DIGI-DIGI-DIGI-HAUKI-KALA](http://www.sitra.fi/blogi/sote-palveluiden-rahoitus/digi-digi-digi-hauki-kala))

Poliittinen digitalisaatio – digitalisaatio *politiikkaideana*

- **Politiikkaidea:** tietyinä ajankohtana vaikutusvaltaiseksi nouseva käsite tai puhetapa, jonka ympärille poliittinen keskustelu kerääntyy (esim. Mehta 2011)
- Digitalisaation poliittisia konnotaatioita:
 - Julkisen palvelutuotannon tehostaminen
 - Palvelutuotannon demokratisoiminen
 - Työn ja toimeentulon välitysten uudelleen keksiminen
 - Hyvinvointivaltion pelastaminen

*"Suomen kilpailukyky rakentuu
korkealle osaamiselle, kestäväälle
kehitykselle sekä ennakkoluulottomalle
uudistamiselle
kokeiluja ja digitalisaatiota
hyödyntäen."*

JUHA SIPILÄN HALLITUSOHJELMA, S. 7

*Painottuuko kirjastojen
digitalisatiossa sisällöllinen
uudistaminen vai toive
kustannussäästöistä?*

3. Polkuja tulevalle kirjastolle

2. Kirjastojen palveluista voisi periä vuosimaksun.

täysin eri mieltä

ohita kysymys

täysin samaa mieltä

HELSINGIN SANOMAT

Kuntavaalit 2017

6 / 30

Kirjastojen pitäisi keskittyä kirjoihin, eikä laajentua enempää tavaroiden lainaamiseen tai muille vastaaville uusille alueille

ILTA-SANOMAT

Kuntavaalit 2017

9 / 25

Kirjastojen kirjoista pitäisi maksaa lainausmaksua kunnan taloustilanteen helpottamiseksi.

1. jakolinja: kirjaston maksuttomuus

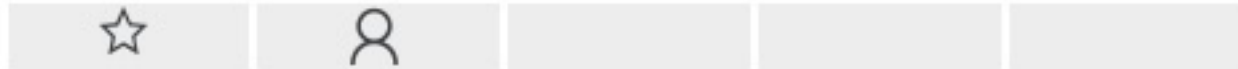
(KirjastoL 12 §: Yleisen kirjaston omien aineistojen käyttö, lainaus ja varaaminen sekä ohjaus ja neuvonta on maksutonta.)

2. Kirjastojen palveluista voisi periä vuosimaksun.

täysin eri mieltä

ohita kysymys

täysin samaa
mieltä

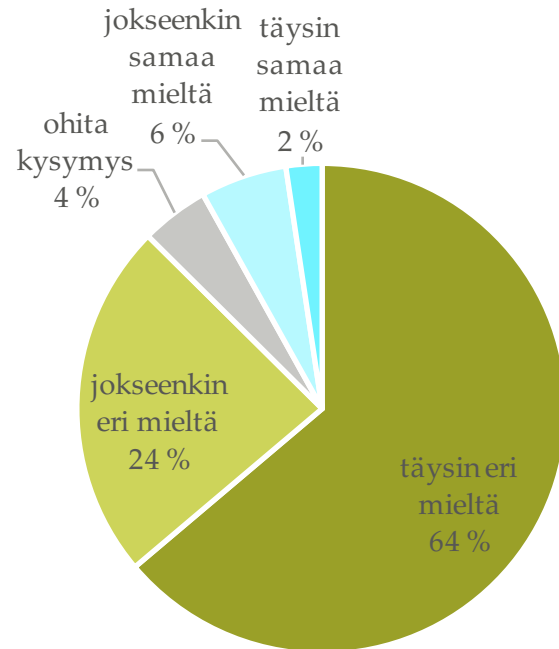

Ehdokkaan kommentti

Tässä kohtaa tämä ehdokas ei ollut perehtynyt asiaan riittävästi. Oikea vastaus olisi kuulemma ollut kirjastolain mukaan olla täysin eri mieltä.

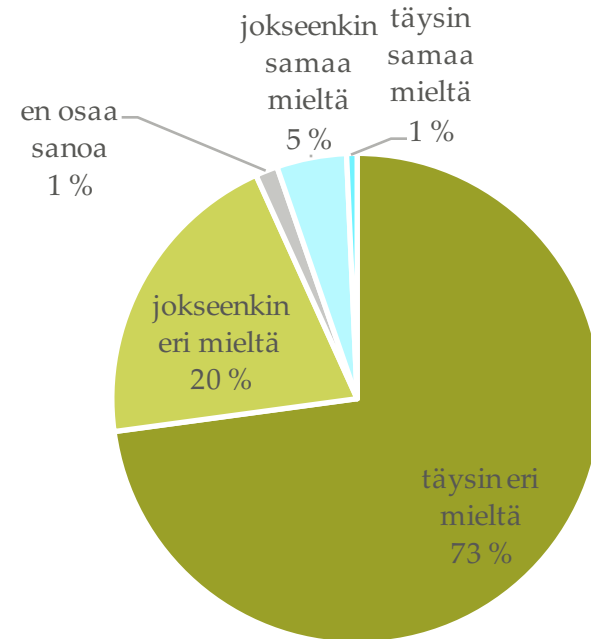
"Kirjastojen käytöstä voisi periä vuosimaksun"

(Ylen kuntavaalikone 2017, n=17677)

"Kirjastojen kirjoista pitäisi maksaa lainausmaksua kunnan taloustilanteen helpottamiseksi."

(IS:n kuntavaalikone 2017, n=11871)

Perusteluja maksuttomuudelle

(satunnaisotos aineistosta, n=50)

- Kirjastot toteuttavat sivistyksellisiä perusoikeuksia/peruspalveluita (15)
- Maksuttoman kirjasto on tärkeä erityisesti vähävaraisille (9)
- Maksun periminen ei olisi kannattavaa / aiheuttaisi enemmän haittaa kuin hyötyä (7)
- Lainaustoiminnoista ei maksua, muuten harkittavissa (6)
- Kirjastotoiminta maksetaan jo verovaroin (4)
- Kirjasto on julkisena investointina edullinen / panos-tuotos-suhteeltaan hyvä (2)
- Maksullisuutta ei voi lain takia toteuttaa (1)
- Ei perustelua / muu perustelu (6)

Perusteluja maksullisuudelle

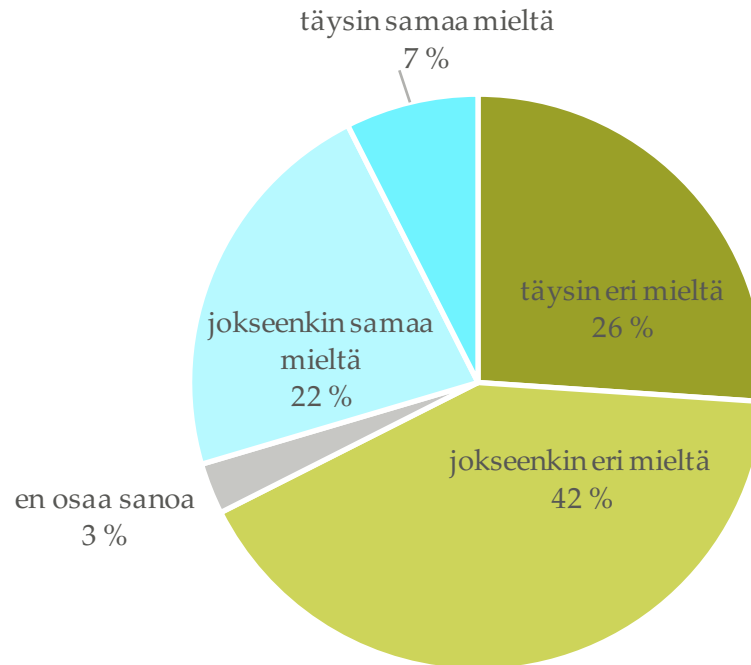
(satunnaisotos aineistosta, n=50)

- Maksullisten palveluiden avulla voidaan rahoittaa maksuttomia palveluja / kattaa kirjaston menoja / pelastaa lähikirjastoja (9)
- Maksulla voitaisiin kehittää kirjastojen toimintaa / pidentää aukioloaikoja / parantaa palvelutasoa (7)
- Maksun pitäisi joustaa tulotason / iän mukaan (7)
- Muutkin julkiset palvelut (esim. terveydenhuolto) maksavat (6)
- Eniten käyttävien pitää maksaa eniten (5)
- Maksu ilmentäisi / lisäisi palvelun arvostusta (5)
- Mieluummin lainausmaksu kuin vuosimaksu (2)
- Ei perustelua / muu perustelu (9)

2. jakolinja: kirjaston tehtäväkentän laajuus

"Kirjastojen pitäisi keskittyä kirjoihin, eikä laajentua enempää tavaroiden lainaamiseen tai muille vastaaville uusille alueille."

(HS:n kuntavaalikone 2017, n=11871)

Neljä kirjaston kehityssuuntaa

(* osuus kuntavaaliehdokkaista)

		Tehtäväkenttä	
		Perinteinen	Laaja
Maksullisuus	Maksuton	1. Sivistyskirjasto (24 % *) • lähtökohtana sivistykselliset perusoikeudet ja kulttuurinen tasa-arvo • kirjoihin ja av-aineistoihin perustuvat maksuttomat ja korkeatasoiset palvelut	2. Yleinen “lainasto” (69 %) • lähtökohtana resurssien jakaminen niiden käyttöasteen optimoimiseksi sekä varallisuudesta riippumattoman “pääsyn” mahdollistamiseksi • kirjat vain yksi lainattava asia muiden joukossa
	Maksullinen	3. Kunnallinen kirjavuokraamo (2 %) • kirjasto “kuin muutkin julkiset palvelut” → voi periä kohtuullista käyttömaksua • pienempi käyttäjäkunta ja “sivistyskirjastoa” suppeammat, entistä asiakaslähtöisemmin määrittävät kokoelmat	4. Jakamistalouden alusta ja hautomo (5 %) • kirjasto infrastruktuurina, joka kokoaa yhteen erilaisia maksuttomia ja maksullisia lainaamis-/vuokrauspalveluita • kuukausi- tai vuosimaksullinen kulttuurituotteiden ja tavaroiden “Spotify”

"Uusi kirjasto"

kuntavaaliehdokkaiden
vastauksissa HS:n vaalikoneen
kysymykseen "Kirjastojen
pitäisi keskittyä kirjoihin, eikä
laajentua enempää tavaroiden
lainaamiseen tai muille
vastaaville uusille alueille"

(otos: 32 ensimmäistä vastausta Google-
haulla "digitalisaatio site:hs.fi")

"Uusi kirjasto"

kuntavaaliehdokkaiden vastauksessa HS:n vaalikoneen kysymykseen "Kirjastojen pitäisi keskittyä kirjoihin, eikä laajentua enempää tavaroiden lainaamiseen tai muille vastaaville uusille alueille"

Kohtaamisten, tapahtumien ja oppimisen mahdollistaja

- olohuone
- kohtaamispaikka
- tapahtumapaikka
- monitoimitalo
- kulttuurialusta
- oppimisympäristö
- elämyskeskus

"Kirjastossa ei ainoastaan hankita tietoa, käytetä ja lainata aineistoja, vaan siellä myös opitaan, harrastetaan, kokoonnutaan, työskennellään ja toimitaan yhdessä. Kirjastoissa järjestetyt tapahtumat ja tilaisuudet ovat lisääntyneet vuosi vuodelta. Kirjastoista on muodostunut niin sanottu kolmas tila, fyysinen ja digitaalinen sosiaalinen areena, jossa luodaan yhteisöjä." (HE 238/2016, s. 4)

Yhteiskunnallinen vaikuttaja ja muutosten tulkki

- digitaalisen kuilun kaventaja
- kulttuurisen pääoman tasa-arvoistaja
- syrjäytymisen ja yksinäisyyden torjuja
- muutoksen ja ajanhengen aisti
- kulttuurin kehittäjä

"Esityksen tavoitteena on myös vahvistaa yleisten kirjastojen toimintaedellytyksiä sekä edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa, sananvapautta ja elinikäistä oppimista." (HE 238/2016, s. 18)

Aineistojen ja tavaroiden yhteiskäytön edistäjä

- tavaroiden (esim. harrastusvälineiden) lainaaja
- digitaalisten sisältöjen välittäjä ja infrastruktuurin tarjoaja
- laadukkaiden kirjojen ja äänitteiden kuratoija

?

Kiitos!

juhana.venalainen@uef.fi
<http://juhanavenalainen.net>

Twitter: @juhana_

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

uef.fi

Lähteet

- Benkler, Yochai (2004) Sharing nicely: On shareable goods and the emergence of sharing as a modality of economic production. *Yale Law Journal* 273–358.
- Botsman, Rachel (2013) The Sharing Economy Lacks a Shared Definition. <http://www.collaborativeconsumption.com/2013/11/22/the-sharing-economy-lacks-a-shared-definition/>
- Gartner (2012): The Digital Edge. <http://www.gartner.com/books/digital-edge/>
- Kalamar, Anthony (2013) Sharewashing is the New Greenwashing. *OpEdNews* 13.5.2013. http://www.opednews.com/populum/printer_friendly.php?content=a&id=166258
- Lahti, Vesa-Matti & Selosmaa, Jenni (2013) Kaikki jakoon! Kohti uutta yhteisöllistä taloutta. Atena Kustannus, Jyväskylä.
- Light, Ann & Miskelly, Clodagh (2015) Sharing Economy vs Sharing Cultures? Designing for social, economic and environmental good. *Interaction Design and Architectures* 24, 49–62.
- McKinsey & Sons (2012): Minding Your Digital Business. <http://www.mckinsey.com/business-functions/digital-mckinsey/our-insights/minding-your-digital-business-mckinsey-global-survey-results>
- Mehta, Jal (2011) The varied roles of ideas in politics: from “whether” to “how”. Teoksessa Béland, Daniel & Cox, Robert Henry (toim.) Ideas and politics in social science research. Oxford University Press, Oxford & New York, 23–46.
- Melville, Pirkko (2014) Mitä resurssiviisaus merkitsee Jyväskylälle? <https://www.sitra.fi/blogit/mita-resurssiviisaus-merkitsee-jyvaskylalle/>
- Rifkin, Jeremy (2000) The age of access: the new culture of hypercapitalism, where all of life is a paid-for experience. J.P. Tarcher/Putnam, New York.
- Schor, Juliet (2014) Debating the sharing economy. Great transition initiative. http://www.tellus.org/pub/Schor_Debating_the_Sharing_Economy.pdf